

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов

**Курсова робота з методики навчання
французької мови на тему: «Використання аудіовізуальних засобів для
формування франкомовної лексичної компетентності в учнів 8-го класу»**

студентки групи СОф02-19
педагогічного факультету романо-германської та
української філології
освітньої програми Іноземні мови та літератури,
методика навчання іноземних
мов і зарубіжної літератури (французька мова і
друга західноєвропейська мова)
за спеціальністю 014 Середня освіта
Чолої Єлизавети Олександрівни

Члени комісії:

_____ Майєр Н. В.
(підпис)

_____ Бігич О. Б.
(підпис)

_____ Коваль Т. І.
(підпис)

Науковий керівник: доктор педагогічних наук,
професор кафедри педагогіки, методики
викладання іноземних мов Майєр Наталія
Василівна

(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

_____ Національні шкала _____

_____ Кількість балів _____

_____ Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

Список використаних скорочень:

ЗЗСО – заклад загальної середньої освіти

ІМіК – іноземні мови і культури

ТЗН – технічні засоби навчання

АВЕЗ – аудіо-візуальні електронні засоби

ЛО – лексичні одиниці

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. Етапи формування франкомовної лексичної компетентності учнів 8-го класу	6
2. Види сучасної аудіовізуальної наочності	8
3. Кластеризація аудіовізуального навчального матеріалу для формування лексичної компетентності в учнів 8-го класу	11
4. Перевірка ефективності комплексу вправ і завдань для формування франкомовної лексичної компетентності в учнів 8-го класу та інтерпретація результатів	14
ВИСНОВКИ	28
РЕЗЮМЕ	30
RÉSUMÉ	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	32
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Навчання французької мови повинно бути цікавим та захоплюючим процесом для учнів. Використання аудіовізуальних засобів може допомогти зробити навчання більш ефективним та заманливим для учнів [1-5], допомогти їм розвивати свою лексичну компетентність та підготувати до подальшого вивчення французької мови.

Формування французькомовної лексичної компетентності учнів 8-го класу представляє собою своєрідний дослідний процес, де проходять педагогічну перевірку сучасні тенденції розвитку освіти [2].

Кластеризація аудіовізуального навчального матеріалу є новим методом наукового аналізу досліджуваного матеріалу [6] і може бути корисним інструментом для формування лексичної компетентності учнів. Цей підхід допомагає організувати матеріал за певними критеріями, що робить його більш доступним та зрозумілим для тих, хто навчається [7].

Один з можливих способів проведення кластеризації аудіовізуального матеріалу – це застосування тематичної кластеризації [6]. Для цього можна використовувати такі критерії, як тематика, рівень складності, тип матеріалу (відео, аудіо, тексти), вікові особливості учнів тощо.

Наприклад, для учнів 8-го класу можна створити кластери за темами, які вивчаються в програмі, такі як "Родина та друзі", "Їжа та напої", "Подорожі", "Спорт та відпочинок" тощо. В межах кожного кластеру також можна використовувати різноманітні матеріали, наприклад, відео з відповідними темами, аудіозаписи з розмовами про теми, тексти на французькій мові з вправами на розуміння тексту, та інше.

Крім того, важливо враховувати індивідуальні потреби та рівень знань кожного учня на основі періодичних і тривалих спостережень [8, 9]. Зокрема, учні з відмінними знаннями французької мови можуть працювати з більш складними

матеріалами та завданнями, тоді як учні з меншим рівнем знань можуть працювати з більш простими матеріалами та вправами, відповідно до своїх захоплень [9].

Актуальність роботи полягала в застосуванні кластеризації, як ефективного методу, запозиченого з інформаційних технологій та маркетингу, для формування франкомовної лексичної компетентності учнів 8-го класу заклад загальної середньої освіти (ЗЗСО), за складовими процесу: мотивація діяльності; актуалізація знань, умінь та навичок їх застосування; постановка пізнавальних та операційно-діяльнісних завдань; подача нового навчального матеріалу; узагальнення і систематизація усвідомлення знань; формування умінь і навичок застосування знань у практичній діяльності; повторення і закріплення знань; формування умінь і навичок сприймання і усвідомлення навчального матеріалу, поданого за допомогою сучасних аудіо-візуальних засобів у навчальному процесі.

Об'єкт дослідження – процес формування французькомовної лексичної компетентності учнів 8-го класу навчання у ЗЗСО.

Предмет дослідження – зміст і комплекс вправ для формування французькомовної лексичної компетентності учнів 8-го класу навчання у ЗЗСО.

Мета роботи – розробити сучасну методiku з використання аудіовізуальних засобів для формування французькомовної лексичної компетентності в учнів 8-го класу.

Завдання:

1. Дослідити набуток вітчизняних загальноосвітніх шкіл з застосування аудіовізуальних засобів для проведення навчальних занять з французької мови у 8-класі;
2. Проаналізувати сучасні науково-методичні розробки, застосовані українських та зарубіжних загальноосвітніх навчальних закладах;
3. Розробити аудіовізуальний контент для формування франкомовної лексичної компетентності в учнів;

4. Методом наукових спостережень оцінити результати впровадження кластерної розробки та доцільність застосування подібних методологічних прийомів для вивчення французької лексики.

Методи дослідження:

- опрацювання наукових джерел з методики навчання іноземних мов і культур (ІМіК), та суміжних з нею наук;
- застосування кластеризації для створення комплексу вправ;
- наукове спостереження за процесом навчання;
- педагогічне спостереження;
- проведення дослідного навчання під час педагогічної практики;
- узагальнення досвіду навчання на прикладі навчання франкомовної лексичної компетентності в ЗЗСО.

Дослідження проводили за допомогою психологічних методик, бесід і спостережень. Методики взято із інтернет-ресурсів [10, 11]:

Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні критеріїв розробки комплексу вправ для навчання із застосуванням аналітико-педагогічних методів;

Практичне значення роботи базується на розробці сучасної методики формування французькомовної лексичної компетентності учнів 8-го класу навчання із використанням новітніх аудіо-візуальних засобів навчання.

Курсова робота складається зі вступу, 4-х пунктів простого плану. Список використаної літератури містить 15 джерел. Робота викладена на 33-х сторінках, ілюстрована 14-ма рисунками.

Автор висловлює глибоку подяку Майер Наталії Василівні – доктору педагогічних наук, професору кафедри педагогіки, методики викладання іноземних мов, Мельничук Оксані Іванівні – вчительці французької мови спеціалізованої школи №112 імені Тараса Шевченка м. Києва.

1. Етапи формування франкомовної лексичної компетентності учнів 8-го класу

Формування франкомовної лексичної компетентності учнів 8-го класу представляє собою своєрідний дослідний процес, що складається із декількох етапів педагогічного процесу, що мають інтернаціональний характер і становлять інтерес для вітчизняних педагогів [3].

Перший етап. Аналіз теорії і практики створення та використання технічних засобів навчання (ТЗН), зокрема їх складової частини – новітніх аудіо-візуальних електронних засобів (АВЕЗ) та визначення актуальності концептуальних засад розроблення дидактичних основ їх створення для середньої загальноосвітньої школи. При цьому урахувалось, що дидактичні основи, це складне і багатопланове поняття, сутність якого визначається системою теоретико-пізнавальних ідей, законів, вимог до функціонування об'єкту, предмету дослідження як процесів. Сформульовані принципи визначення дидактичних основ та системи вимог до створення АВЕЗ із урахуванням, що вони є специфічними засобами навчання, а основні їх переваги перед традиційними, у тому числі і ТЗН, це можливості повнішої реалізації: наочності навчання; оперативності подачі і пояснення навчального матеріалу; методичного апарату керівництва навчальною діяльністю учнів; збільшення обсягів інформації для пояснення явищ і процесів, що вивчаються; контролю навчальних досягнень учнів. При цьому відзначено, що практична реалізація наведених вище переваг можлива, якщо змістове наповнення, структуризація, методика і технологія подачі навчального матеріалу буде здійснюється за дотримання дидактичних основ та розроблених на їх базі вимог до створення АВЕЗ, які передбачають визначення.

1. Предметної спрямованості навчально-пізнавальної і операційно-діяльнісної, керівної інформації на забезпечення виконання завдань інваріантної і варіативної частин програмового навчального матеріалу.

2.Методики і технології використання у комплексі візуальних, аудіовізуальних, текстових, графічних, аудитивних способів подачі інформації на етапах мотивації, актуалізації, пояснення і повторення нового навчального матеріалу та контролю навчальних досягнень учнів.

3.Системи диференціації складності змістових і операційно-діяльнісних ознак теоретичного і практичного навчального матеріалу.

4.Послідовності виконання поточних, кінцевих завдань процесу навчання.

5.Техніко-комунікативних можливостей програмно-педагогічного забезпечення для: оперативного пошуку, виведення на екран ПК, проєкційний екран, потрібної інформації; використання гіпертекстових, гіпермедійних систем оперативного отримання розширених обсягів навчально-пізнавальної, операційно-діяльнісної інформації про явища і процеси, що вивчаються.

На другому етапі дослідження здійснювалось визначення психолого-педагогічних передумов розроблення дидактичних основ створення АВЕЗ для середньої загальноосвітньої школи. Зокрема, встановлення особливостей впливу їх використання на: формування мотиваційної сфери діяльності учнів; динаміку рівня уваги у процесі навчання; вибір методів організації навчальної діяльності учнів; інтенсифікацію та раціоналізацію процесу навчання; динаміку рівня розумової працездатності учнів. При цьому для отримання експериментальних емпіричних даних використовувались: методики анкетування учнів, вчителів, керівників закладів освіти; дані аналізу шкільної документації та навчальних програм; наслідки аналізу фондів АВЕЗ. Отримані емпіричні дані математично оброблялись і на основі аналізу розрахованих достовірних статистичних показників формулювались ідеї та шляхи розв'язання обраної наукової проблеми.

Третій етап дослідження – один із найголовніших і базований на основі визначеного методологічного підходу до аналізу наукової проблеми, ідеї та шляхів її розв'язання за формулюванням системи завдань, розробки відповідних методик, прийомів, способів організації теоретичного і експериментально-емпіричного дослідження.

2. Види сучасної аудіовізуальної наочності

Протягом багатьох десятиліть при викладанні французької мови широко застосовувалися і продовжують застосовуватися аудіовізуальні засоби наочності: динамічні (кінофільми, телепередачі, грамзаписи, магнітофонні записи) і статичні (діафільми, діапозитиви, транспаранти до кодоскопа).

Пострадянський навчальний фільм мав ряд переваг над іншими засобами наочності [4]. За короткий проміжок часу він дає можливість сприйняти і телепередачі значну за обсягом інформацію про предмети, явища і процеси навколишнього світу.

Залишаються актуальним застосування моделей [12].

Модель – це спрощений реальний об'єкт (оригінал), оскільки в ній абстрагуються тільки істотні ознаки. Існують різні класифікації навчальних моделей. За однією з них, вони поділяються на два класи: а) матеріальні; б) ідеальні. Матеріальні моделі – це тривимірне зображення об'єкта, його частини чи групи об'єктів у зменшеному або збільшеному вигляді. Ідеальні моделі розподіляються на три групи:

а) образні – моделі, що передають загальну структуру, істотні зв'язки та інші особливості реальних об'єктів в образній формі. До них належать схематичні малюнки, схеми, карти, план, діаграми, графіки;

б) знаково-символічні – це моделі, які відображають особливості та закономірності навколишнього світу за допомогою штучної знаково-символічної мови;

в) розумові – це моделі предметів, процесів, що створюються в уяві людини.

Схематичний малюнок є найпростішим видом образних моделей. Підписи на схематичних малюнках під час засвоєння нового змісту обов'язкові, оскільки вони є з'єднуючою ланкою між образом і умовним позначенням.

Схеми – це більш абстрактні моделі. Зміст їх полягає у відображенні взаємозв'язків і взаємозалежностей у природі. Умовними позначеннями на них можуть бути окремі терміни, математичні символи: цифри, знаки дій, знаки відносин.

Сучасна аудіовізуальна наочність грає дуже важливу роль в навчанні французької мови. Існує безліч різних видів аудіовізуальної наочності, які можна використовувати під час навчання, включаючи:

Відеоуроки: відеоуроки – це відео, в якому викладач викладає матеріал із заздалегідь підготовленого плану. Це може бути корисно для студентів, які візуальні навчальники, оскільки вони можуть бачити викладача і слухати його роз'яснення.

Аудіо-матеріали: аудіо-матеріали, такі як записи дикторів, можуть допомогти удосконалити вимову та розуміння мови, оскільки студенти можуть слухати мову, що говорять носії мови.

Фільми та серіали: перегляд фільмів та серіалів французькою мовою може допомогти студентам отримати реальний досвід використання мови в реальних ситуаціях, а також допомагає вдосконалити розуміння мови.

Інтерактивні ігри та вправи: інтерактивні ігри та вправи можуть бути корисними для вивчення французької мови, оскільки вони дозволяють студентам практикувати свої знання та вміння, використовуючи мову у вигляді гри.

Соціальні мережі та відеохости: існує багато різноманітних соціальних мереж та відеохостингів, таких як YouTube, Vimeo, TikTok та багато інших, де

можна знайти велику кількість матеріалів для навчання французької мови, включаючи короткі відео у формі міні-уроків, які можна переглядати.

Нижче наведено деякі джерела, які можуть бути корисними для навчання французької мови з використанням сучасної аудіовізуальної наочності:

Duolingo: це безкоштовна мовна платформа, яка пропонує користувачам різні вправи та ігри для вивчення французької мови, включаючи відео та аудіо-матеріали.

Rosetta Stone: це програма навчання мови, яка використовує сучасну технологію та аудіовізуальну наочність для допомоги учням вивчати французьку мову.

FrenchPod101: це серія аудіо-уроків, які допомагають учням вивчати французьку мову через підтримку від носіїв мови.

FluentU: це платформа для вивчення мов, яка пропонує відео-уроки та інтерактивні вправи для вивчення французької мови.

TV5Monde: це французька телерадіомережа, яка пропонує відео-матеріали для навчання французької мови, включаючи новини, фільми та серіали.

YouTube: на YouTube можна знайти безліч відео-уроків та корисних відео для навчання французької мови, які створюють як носії мови, так і викладачі французької мови.

Lingoda: це онлайн-школа для вивчення мов, яка пропонує інтерактивні заняття з викладачами носіями мови, а також доступ до великої кількості відео-уроків та інших матеріалів для навчання французької мови.

Зазначені види сучасної аудіовізуальної наочності передбачають як навчання з вчителем, так і самостійне опанування багатопланового розрізненого матеріалу.

3. Кластеризація аудіовізуального навчального матеріалу для формування лексичної компетентності в учнів 8-го класу

Однією з проблем при заучуванні напам'ять іншомовних ЛО, з якою ми стикаємось при їх групуванні, є те, що необхідно виконати певне впорядкування в системі мовних знань, що легше зробити, застосувавши кластеризацію матеріалу. Кластеризація як метод була запозичена з маркетингових досліджень, де маркетингові дані доходу та споживання були угрупованні в підмножини, для легкого оперування ними.

Кластеризацію використовують, коли кількість ЛО настільки велика, що ручний аналіз реально неможливий. Така робота передбачає наступні етапи (Рис. 3.1)

Вивчення матеріалу, де кожний блок складається із теоретичного засвоєння матеріалу, покроковій симуляції та тестових завдань із зворотнім зв'язком.

Допомога вчителя, тлумачення, роз'яснення.

Практика – відпрацювання навичок на навчальній платформі.

Зарахування засвоєного матеріалу.

Рисунок 3.1 Схеми етапів вивчення та засвоєння аудіо-візуального контенту

Головною проблемою кластерного аналізу є неоднозначність постановки задачі – найкраще число кластерів, яке у повній мірі описує попередньо невідомі дані. Для цього застосовується стандартизація, як перетворення даних таким чином, щоб вони мали подібні одиниці виміру.

Обробка даних проводиться за алгоритмами вказаного інтернет-ресурсу [13]:

Кластеризація об'єктів зроблена за наведеним зразком (Рис. 3.2).

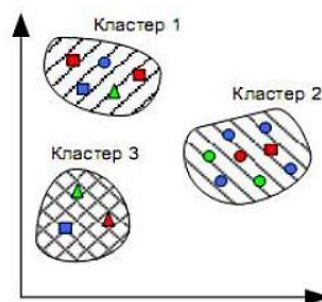

Рисунок 3.2 Приклад кластеризації об'єктів

Кластерний аналіз просторового розподілу об'єктів дозволив скорочувати розмірність даних, робити її наочною (Рис. 3.3).

Обрано наступні джерела даних для кластеризації аудіо-візуального контенту:

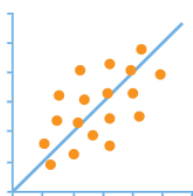
База знань у вигляді технологій для збереження складної структурованої і неструктурованої інформації в комп'ютерних системах містила факти оточуючого середовища з використанням різних форми логіки та асоціацій для отримання нових знань: Веб-сервіс як програмна система, побудована на основі навчальних стандартів, що можна використовувати для обміну даних між додатками або системами; Вітрина даних зберігає інформацію, оптимізована з точки зору конкретних навчальних задач.

Візуалізація – комплекс методів вихідної інформації і результатів аналізу даних в найбільш зручній для сприйняття та інтерпретації формі.

Даршборд – засіб інтерфейс-візуалізації аудіо та цифрових даних для одночасного відслідковування декількох інформаційних потоків.

Діаграма розсіювання - візуалізація для оцінки точності роботи регресійних моделей. Графік, на якому по горизонтальній вісі відкладаються фактичні значення спостереження прикладів навчання, а по вертикалі – значення, оцінені моделлю.

Контрольна карта Шухорта – засіб контролю за процесом в ході його виконання, а також для виявлення і аналізу відхилень ходу процесу.

Рисунок 3.3 Можливості кластеризації даних

Виявлені мною переваги кластеризації навчального матеріалу:

- відсутність необхідності попереднього визначення цільових значень (як у класифікації), що дозволяє використовувати як традиційну технологію навчання з вчителем, так і без вчителя;
- пошук новизни – кластерна структура природніше, ніж класи, визначає дані, тому дозволяє виявити групи лексичних одиниць;
- для кластеризації розроблено досить багато зручних та багатовимірних засобів візуалізації.

4. Перевірка ефективності комплексу вправ і завдань для формування франкомовної лексичної компетентності в учнів 8-го класу та інтерпретація результатів

Для створення своєї розробки з навчання учнів 8-го класу ЛО з теми «Aime ta terre» я обрала канадську платформу LearningApps. Оскільки я наразі перебуваю в Канаді, то я вирішила дізнатися в учнів загальноосвітньої школи MacDonald High School, завдяки яким додаткам вони вивчають новий шкільний матеріал. У їхніх відповідях прозвучало два додатка-платформи: Kahoot та LearningApps. Далі я спитала в них, яка платформа їм більше подобається, і після якої з платформ вони краще пам'ятають пройдений матеріал. Старшокласники відповіли, що краще вони пам'ятають тренувальні ігри з LearningApps, адже Kahoot містить багато тестів та веселу супроводжуючу мелодію. Учні визнали, що не дуже люблять часті тести з перевіркою знань, адже вони невпевнені у своїх знаннях під час вибору відповіді. Проведена бесіда спонукала мене зупинити свій вибір на канадській платформі LearningApps, де можна створити ігри-тренування з використанням шкільного матеріалу. Сама інструкція на платформі доволі легка і проста (Рис. 4.1). Вона так і спонукає: “Have an idea → pick a template → fill in content → save your App → share it”.

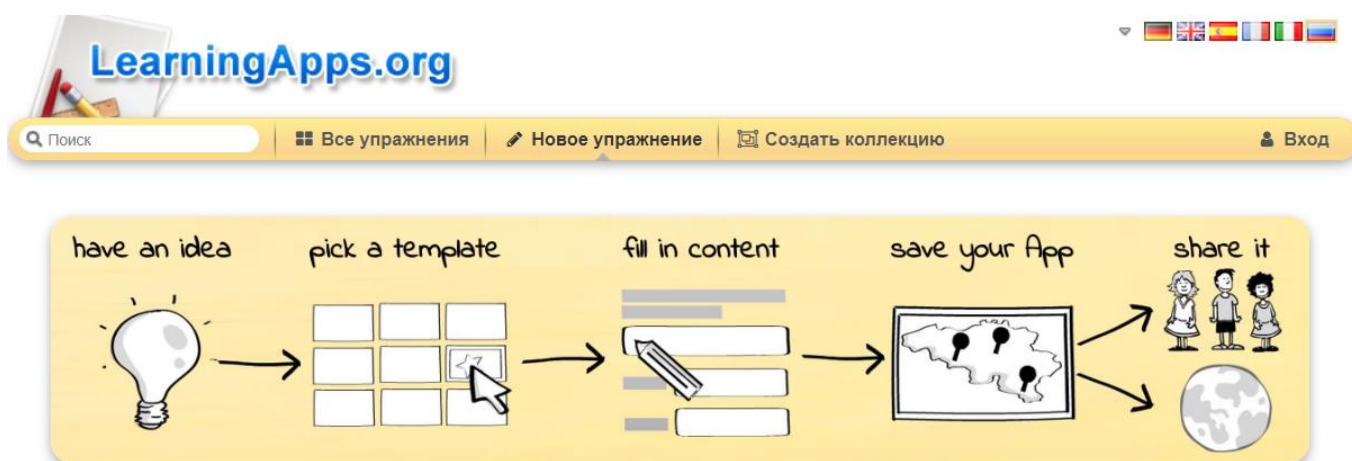

Рис. 4.1 Інструкція з побудови вправи на платформі LearningApps

Платформа LearningApps абсолютно безкоштовна та доступна у використанні шістьма мовами: французькою, англійською, німецькою, іспанською, італійською та російською. На жаль, українського перекладу платформи ще немає, але згодом цей недолік буде усунений.

Серед плюсів платформи можна зазначити широкий вибір шаблонів вправ: від скачок, до інтерактивних пазлів. До того ж, тут є зручні опції при створенні вправ з застосуванням аудіо-візуального контенту. Наприклад, при додаванні у вправу відео з YouTube на тематику уроку, можна додавати навідні питання посеред відео. Тоді учень може зупинити відео на конкретному моменті, проаналізувати короткий фрагмент відео та швидко відповісти вчителю. Така технологія допомагає працювати з «кліповим мисленням» учнів 21-го століття, коли увага учнів утримується не більше ніж на 30-40 секундах відеоконтенту. На скорочення утримування уваги на відео та аудіо контент дуже спільно вплинули такі соціальні мережі, як ТікТок та Інстаграм, де час одного відео інста-історії обмежений 15-30 секундами. Цей фактор був врахований при розробці вправи з французькомовними відеозаписами з YouTube, тож питання до відео «впливали» в інтервалі 25-30 секунд протягом перегляду відео.

Платформа дозволяє створити системність у знаннях учнів під час вивчення матеріалу. Наприклад, на рис. Можна побачити всю картину вправ для вивчення та тренування у вживанні ЛО з теми «Aime ta terre» (Рис. 4.2). Ззовні колекція вправ навіть нагадує ментальну карту MindMap. Однак від ментальної карти вона відрізняється тим, що вона містить у собі ігрові вправи з аудіо та відео ефектами. Вправи розташовані у колекції послідовно за принципом «від простого до складного». Послідовність вправ за цим принципом пряє гармонійному сприйняттю матеріалу та породжує впевненість у власних знаннях. Під час використання моєї розробки я дотримувалася цього принципу до кінця, та отримала приголомшуючі результати.

Рис. 4.2 Скріншот презентації колекції ігрових вправ LearningApps

На початку використання канадської ігрової платформи для вивчення шкільного матеріалу я презентувала її учням за посиланням: <https://learningapps.org/view27857325>

Після того, як учні перейшли за посиланням, вони були приємно здивовані зовнішнім виглядом колекції вправ, адже вона нагадувала їм квестову карту з їхніх улюблених онлайн ігор, в які вони грають у вільний від навчання час з друзями. Я пояснила учням, як на ній працювати. Їм треба ввести своє ім'я та прізвище на початку проходження колекції вправ. Поданої учнями інформації достатньо, для того щоб вчитель міг вести дистанційний контроль над виконанням учнями вправ з колекції. Далі учням було повідомлено послідовність виконання вправ, а саме – слідування нумерації вправ.

Учні дотрималися поданих інструкцій та запустили першу вправу. Вони були приємно здивовані наявністю мультимедійних 3д тваринок у відео до вправи (Рис. 4.3). Відео доступне за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=bFaVsQZuBxk>

Варто зазначити, що моє завдання полягало у тому, щоб навчити учнів вживати на рівні фрази такі ЛО: «Crocodile», «Lion», «Lionne», «Éléphant», «Écureuil», «Otarie», «Pingouin», «Baleine», «Gazelle», «Buffle», «Serpent», «Zèbre», «Girafe», «Rhinocéros», «Hippopotame», «Léopard», «Tigre», «Plastique», «Jeter», «Éviter de faire qqch», «Recyclage artistique», «S'engager», «Écologie», «Environnement», «Danger», «Consommation», «Recyclage», «Déchet», «Emballage».

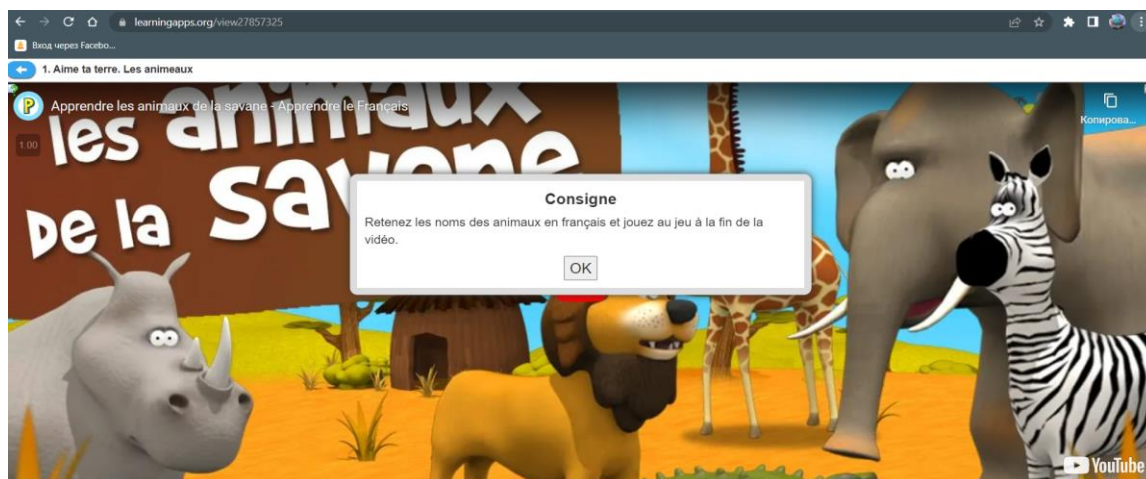

Рис. 4.3 Скріншот перегляду відеокліпу з вправи 1 на засвоєння нових ЛО з підтеми “Les animaux”

Для того, щоб засвоєння нових французькомовних ЛО не викликало стресового та занадто незвичного за вимовою сприйняття, я підбрала учням відеоматеріал з платформи YouTube, який розрахований для якісного запам'ятовування дітьми молодшої та середньої школи (Рис. 4.4). Такий прийом був дуже позитивно сприйнятий учнями та сприяв їхньому психологічному комфорту і впевненості у своїх знаннях. До того ж, це відео трошки розважило їх, адже вони не очікували, що французьку мову можна вивчати просто і легко. Більш того, перша вправа з колекції створила впевненість та мотивацію серед тих учнів, які не дуже цікавилися французькою мовою та її вивченням.

Таким чином, в учнів з'являється перша опора в їхній системі знань ЛО з теми «Aime ta terre».

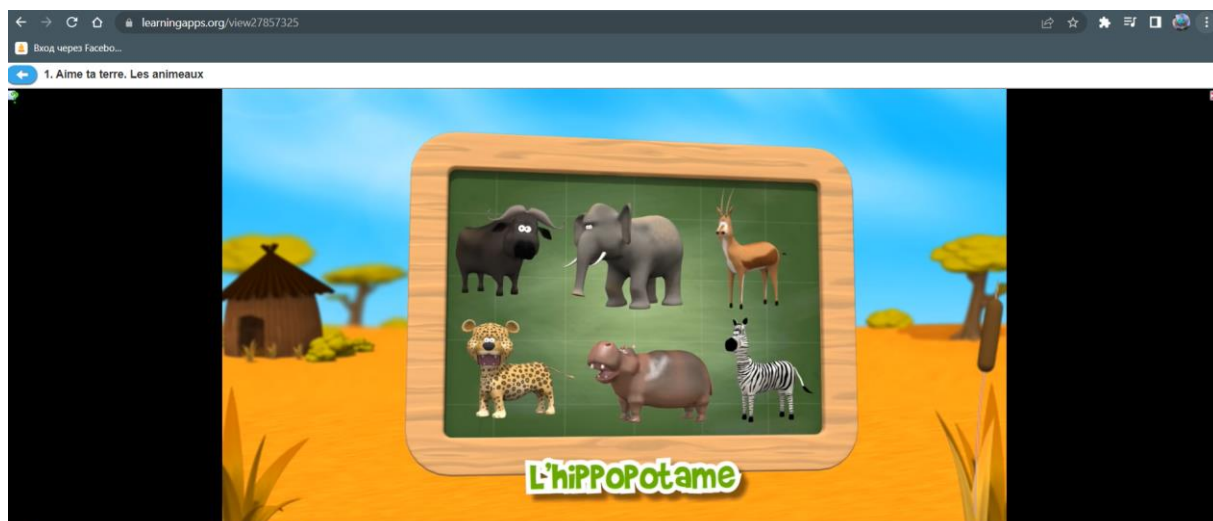

Рис. 4.4 Скріншот проходження гри в кінці вправи 1 на засвоєння нових ЛО з підтеми “Les animeaux”

В кінці відео містилася доволі проста та весела гра-вправа на множинний вибір, де учні мали обрати правильну відповідь спираючись на візуальний образ 3д моделі названої наратором тварини. Хоча подібне відео здається простим на перший погляд, проте воно містить необхідний зміст ЛО з виучуваної учнями теми та автентичну вимову ЛО у супроводі з яскравими візуальними образами.

У вправі під номером 2 учням пропонується пройти гру на асоціацію зображення з його французькомовною назвою. В інструкції до завдання є підказка, що учні можуть прослухати правильну вимову слова натиснувши на сіру кнопку біля нього. Платформа LearningApps містить функцію автентичного озвучення слів у вигляді «підказок» поруч зі словом. Головне, під час створення вправи з використанням опції озвучування слова вказати мову, якою написано дане слово, адже платформа ще не може розпізнати його автоматично, через що вона може вимовити слово іншомовною вимовою. На щастя, перед тим, як публікувати вправу на платформі для соціального доступу, автору вправи дається можливість тест-рану, тобто – опробувати вправу власноруч, щоб помітити та відредагувати недоліки до публікації для соціального доступу. Хоча, платформа міститиме

функцію редагування автором вправи і надалі. Тож якість вправи залежатиме від уважності автора під час її створення та подальшої модифікації (Рис. 4.5).

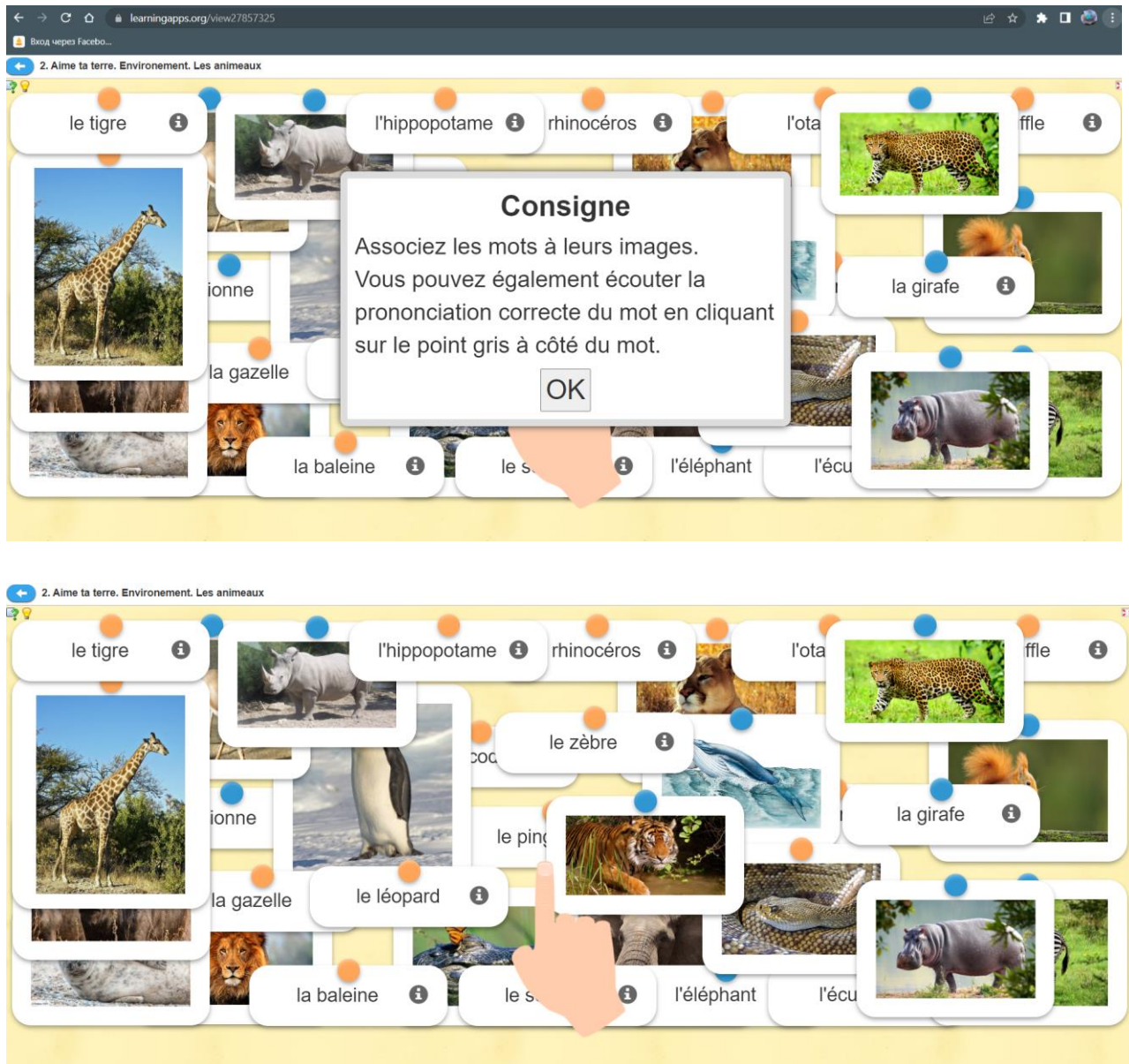

Рис. 4.5 Скріншоти вправи 2 на тренування у вживанні ЛО до теми “Les animaux” на рівні фрази

У вправі номер 3 з колекції вправ використано відео з платформи YouTube з джерела Canadian Geographic за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=rtmLPc31VcE>

Відео містить виучувані ЛО з теми «Aime ta terre» та анімацію динаміки, яка відповідає значенню дієслів з даної теми. Учні роблять перші спроби використання вивчених ЛО в усному діалогічному мовленні відповідаючи вчителю на запитання до відео (Рис. 4.6).

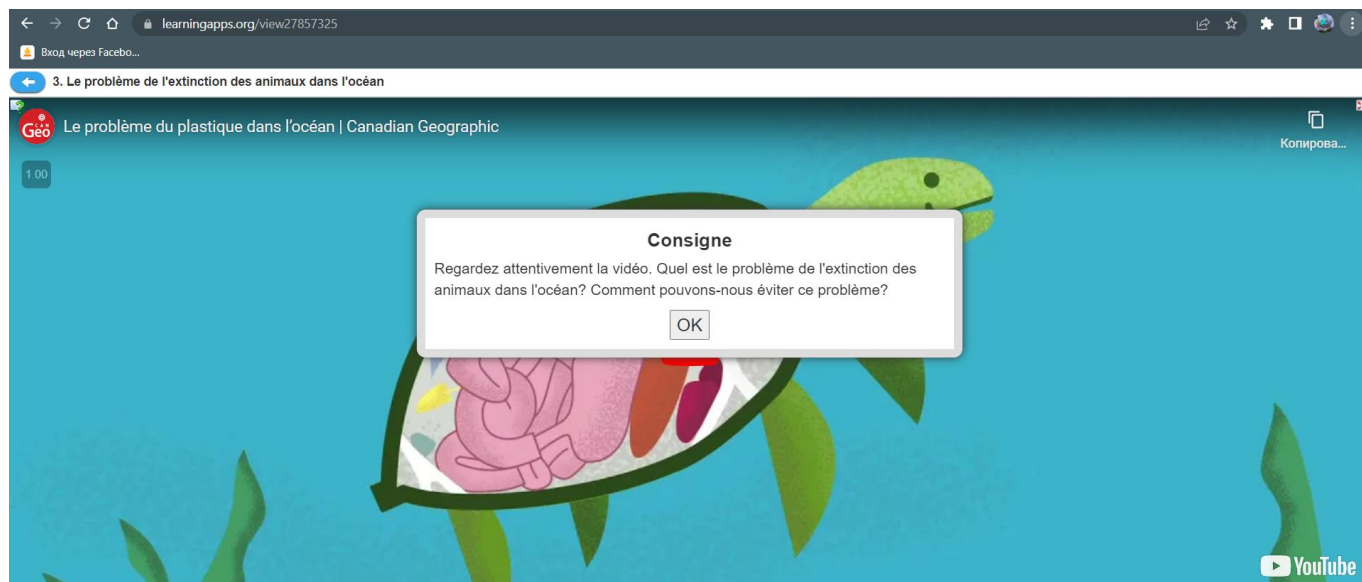

Рис. 4.6 Скріншот перегляду відеокліпу до вправи 3 “Le problème de l'extinction des animaux dans l'océan”

У вправі номер 4 учням пропонується пограти у «скачки» (Рис. 4.7). Гра скачки налаштована як для одиночного режиму гри, де учень гратиме з ботом (комп'ютером), так і для онлайн гри з сусідом по парті, чи другом. Учень має обрати правильну тестову відповідь з множинного вибору на тестове запитання швидше, ніж його суперник. У тесті задіяні як прописані слова, так і їхні зображення.

У п'ятій вправі з колекції учням пропонується ще одне відео для заучування ЛО з теми «Aime ta terre». На цей раз, подане відео містить інструкцію для виконання наступної вправи, тож його можна вважати рецептивним.

Відео взято з платформи YouTube за посиланням:
<https://www.youtube.com/watch?v=zYzfo4kdmaQ>

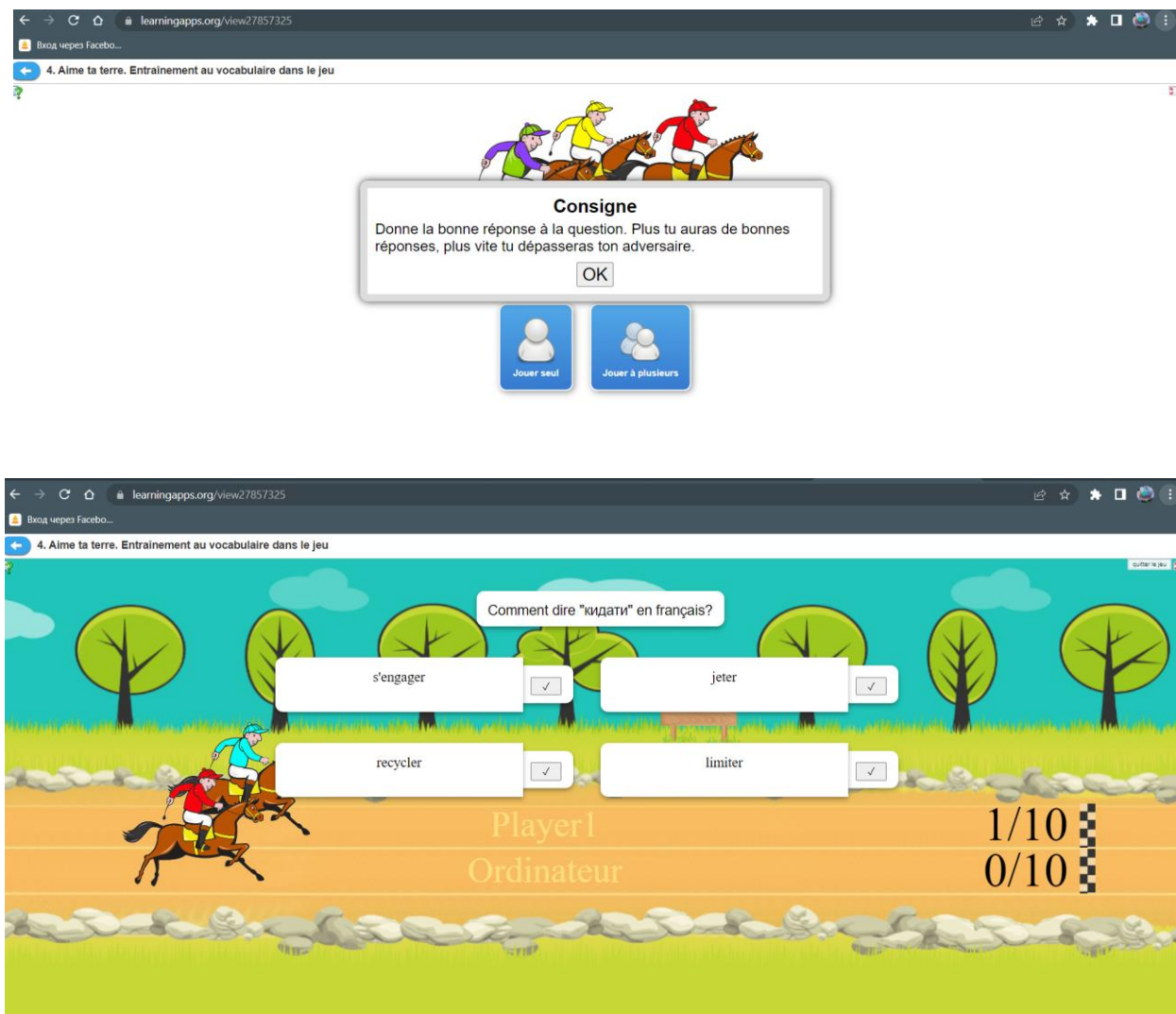

Рис. 4.7 Скріншоти проходження гри «Перегони на конях» – тесту множинного вибору

Попри кумедну форму подачі інформації, дане відео демонструє на практиці процес сортування відходів (“le tri selectif”) (4.8). Відео контент для учнів я спеціально підбирала більш спрощений та кумедний з метою привернення їхньої уваги до виучуваної теми та формування в учнів впевненості у своїх знаннях з французької мови. Особливо гарний результат спостерігається у неуспішних учнів

з французької мови, тоді як відмінники знаходять ці відео кумедними та розважальними. Тим не менш, ЛО з теми заняття були гарно засвоєні та вивчені усіма учнями.

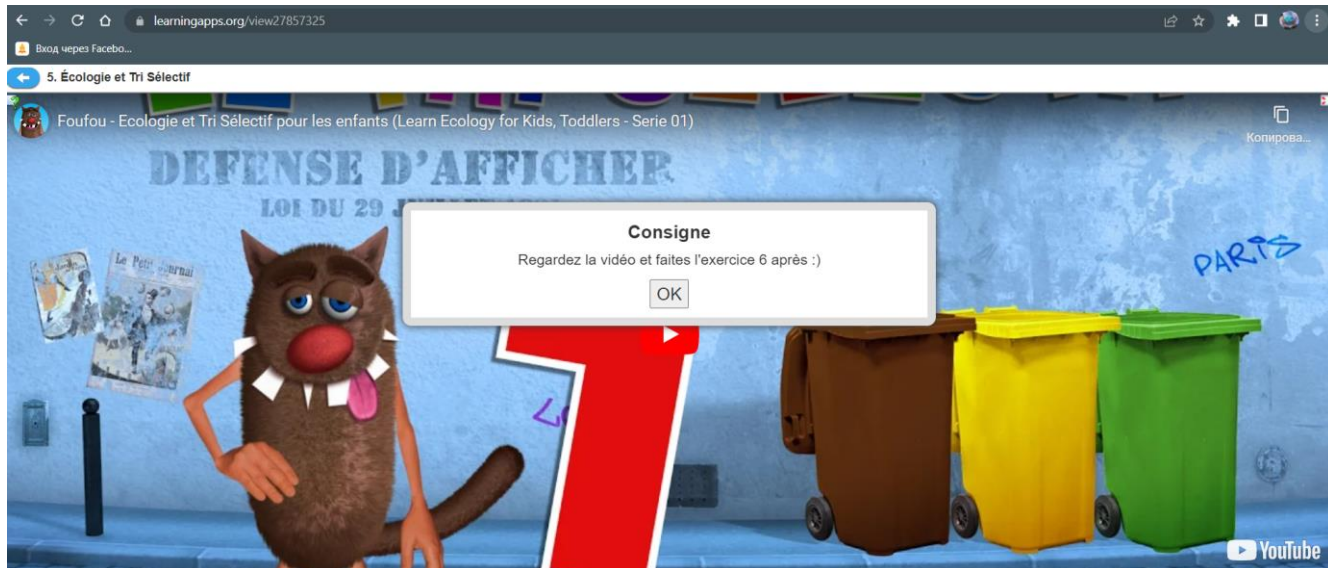

Рис. 4.8 Скріншот ознайомлення учнів у вживанні ЛО до підтеми «Écologie» на рівні фрази

Вправа номер 6 з моєї колекції ігрових вправ передбачає гру на асоціацію предмету (скляної пляшки, бананової шкірки, картону, пластмасового гудзика, тощо), з відповідним баком для утилізації: зеленим, жовтим та коричневим. За настановами з відео у вправі номер 5 учні мають розподілити предмети по різних бакам міняючи закладну над пазлами. Для того, щоб обрати предмет, достатньо один раз натиснути на нього на правильній вкладці над пазлами (Рис. 4.9). Учні виконали це задання швидко й оперативно.

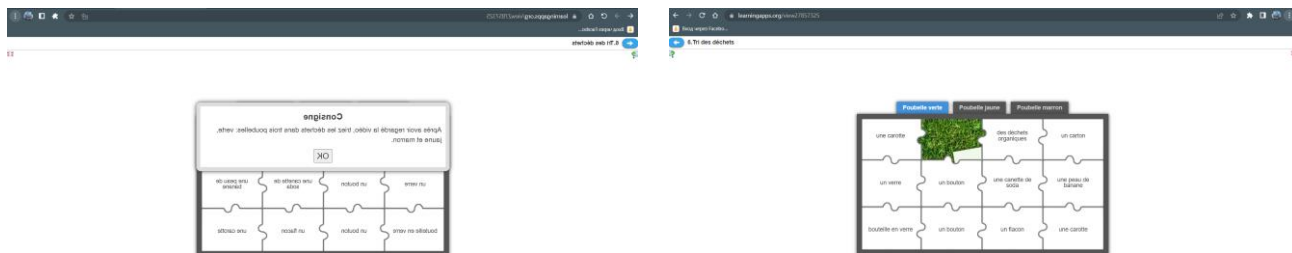

Рис. 4.9 Скріншот виконання вправи на асоціацію

Остання вправа з колекції під номером 7 передбачає тренування учнів у вживанні виучуваних ЛО на рівні понадфразової єдності (4.10). Учням пропонується текст, пов'язаний з реаліями їхнього повсякденного життя з прогалинами у реченнях. Натиснувши на прогалину учень бачить усі варіанти запропонованих ЛО для використання в реченні. Відтак учні тренуються вживати вивчені ЛО на рівні понадфразової єдності та вчать застосовувати їх для опису свого стилю життя.

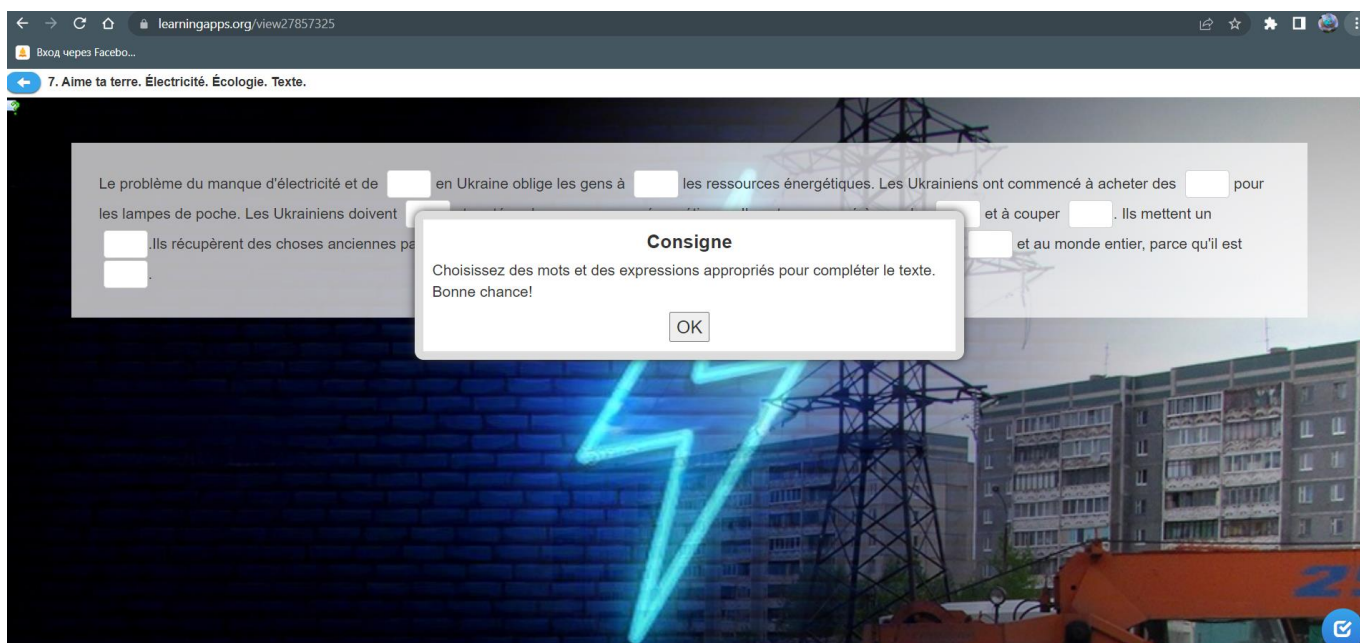

Рис. 4.10 Скріншот виконання вправи множинного вибору

Зазначимо, що остання вправа з колекції є найскладнішою з усіх попередніх. Тим не менш, учні не відчули особливої різниці під час її виконання та гарно й оперативно її виконали. Важливу роль зіграло сприйняття французької мови як дещо легке та доступне. Тобто, був знятий психологічний бар'єр страху перед складністю у вивченні французької мови. Принцип «від простого до складного» довів свою ефективність. Учні гарно справилися з поданими завданнями, які відповідають змісту їхнього модуля у затвердженому програмою підручнику.

Перевірка ефективності комплексу вправ і завдань для формування франкомовної лексичної компетентності проходила як виконання дослідницького завдання на тему: «Спостереження як один з основних методів науково-психологічних досліджень». Протягом проходження педагогічної практики було проаналізовано особливості уваги учнів за ознаками стійкості сприйняття матеріалу, розподіл уваги та швидкість її переключення, здатність концентруватися. Було перевірено якість усвідомлення і сприймання навчального матеріалу школярами, виявлено рівень і характер запам'ятовування блоків інформації. Вдалося виокремити особливості мислення школярів та визначити особливості розвитку уваги учнів. Значну увагу було приділено визначенню рівня самооцінки учнів, а також мотивів навчання школярів та виявлено рівень емоційної взаємодії за методиками [14, 15].

Дослідження мало об'єктивний характер, адже уроки були записані і можуть бути переглянуті будь-коли.

Відомо, що у психології використовуються як загальнонаукові, так і специфічні методи. Слід зазначити, що специфіка психічної діяльності вимагає розробки й застосування спеціальних методів її пізнання та формування. Зауважимо, що основними методами психології є спостереження, опитування, тестування, експеримент.

Спостереження – метод психологічного дослідження, який полягає у спостереженні за об'єктом дослідження, реєстрації та поясненні психологічних фактів. Метод спостережень характеризується безпосереднім сприйняттям явищ і процесів у їхній цілісності і динаміці. Він був в дослідженні базовим.

Спостереження як метод психологічного дослідження відрізнявся від звичайного спостереження тим, що попередньо планувався і проводився з дотриманням певних вимог. Також воно передбачає етап висування і перевірки гіпотези – судження про природу і сутність явища, що вивчається.

Спостереження проводили за планом, дані фіксували з використанням цифрових технічних засобів.

Зазначемо недолік цього методу, який виявився в тому, що на результати спостереження впливають кваліфікації та індивідуально-психологічні особливості педагога-спостерігача, його ставлення до об'єкта спостереження, непідконтрольність досліджуваного об'єкта, часто довга тривалість цього методу дослідження. Однак, лише спостереженню психіка відкриває себе як осередок життя людини, тобто у її цілісності й повноті.

Позитивною стороною спостереження є також те, що під час його здійснення не порушується природний хід психологічних явищ.

Використано такі види спостережень як життєве та наукове, зовнішнє і внутрішнє, вільне і стандартизоване, включне і стороннє.

Одним із дієвих способів спостереження є самоспостереження або інтроспекція – тобто, вивчення дослідником особливостей власного внутрішнього світу. Було враховано, що довелося переживаючи певний психічний стан, в той же час спостерігати за собою, за своїми відчуттями. Цей метод має цінність, адже є прямим шляхом людини до самопізнання.

Життєве спостереження обмежувалось описуванням зовнішніх явищ, реєстрацією фактів. Відповідь про причини тих чи інших вчинків, дій знаходилося довільно, методом проб і помилок. Життєве спостереження відрізнялося своєю випадковістю, неорганізованістю, безплановістю.

Наукове спостереження – передбачало наявність чіткого плану фіксування отриманих результатів у спеціальному щоденнику, формуванні гіпотези щодо пояснення психологічної природи спостережуваного явища з наступним формулюванням узагальнень та висновків.

Зовнішнє (об'єктивне) спостереження відбулося як збір даних про психологію і поведінку людини шляхом прямого спостереження зі сторони.

Внутрішнє (суб'єктивне) спостереження або самоспостереження – було використано тоді, коли я вивчала явища в тому вигляді як могла їх усвідомлювати.

Як педагог-дослідник я намагалася відслідковувати свої думки, почуття, переживання.

Вільне спостереження не мало наперед встановлених рамок, програми, процедури проведення. На противагу цьому, стандартизоване спостереження мало наперед встановлені рамки, програму, процедуру проведення.

Включене спостереження я спробувала застосувати, переглядаючи віозаписи моїх уроків, де я виступала в ролі безпосереднього учасника того процесу, за ходом якого проводила дослідження.

Стороннє спостереження не передбачало мою особисту участь в процесі спостереження. Розмірковувала про аналогії.

Кожен з названих видів спостереження мав свої особливості і використовувався там, де він міг дати найбільш достовірні результати.

Застосовані такі методологічні вимоги до спостереження [14]:

1. Активність (не споглядання об'єкта спостереження, а пошук і фіксація потрібного ракурсу бачення його);
2. Цілеспрямованість (увага повинна фіксуватися тільки на явищах що цікавлять);
3. Планомірність і навмисність (проходження за певним планом або сценарієм);
4. Системність (ведення за певною системою для багаторазового сприйняття об'єкта в заданих режимах).

Рис. 4.11 Гістограма результатів дослідження протягом проходження педагогічної практики

За результатами дослідження протягом декількох дат визначили, що такі якості як активність і системність поступово зростали. Рівень цілеспрямованості дещо перевищував планомірність у початкові дати дослідження. Але ці показники були однаковими на 14-те,15-те,17-те, 21-ше лютого та на завершальній стадії дослідження. Присутність незначних флуктуацій у гістограмі пояснюється особливостями пубертантного періоду школярів, характерні для восьмикласників, у яких ще не сформовані якості цілеспрямованості і планомірної діяльності.

ВИСНОВКИ

В результаті виконання роботи сформульовано наступні педагогічні висновки та пропозиції:

Проаналізовано релевантність відповідей на пошукові запити шляхом угруповання навчальних веб-сайтів у засвоєнні аудіовізуального контенту та набуття франкомовної лексичної компетентності із досвіду вітчизняних загальноосвітніх шкіл.

Зроблено підбір рекомендацій для користувачів на основі переваг інших навчальних засобів у різних кластерах (мультиплікація, кінематографія, та інші інформаційні джерела) при застосуванні сучасних аудіовізуальних засобів для проведення навчальних занять з французької мови у 8-класі.

Зовнішнє спостереження було менш суб'єктивним, ніж самоспостереження і частіше використовувалось там, де ознаки, за якими потрібно спостерігати, легко можна було виділити і оцінити зовні.

Внутрішнє спостереження стало незамінним і виявилось єдиним доступним методом збору психологічної інформації у тих випадках, коли у учнів були відсутні надійні зовнішні прояви, які мене цікавили як дослідника.

Вільне спостереження проводилося лише у тих випадках, коли неможливо було точно визначити об'єкти спостереження, або, коли ознаки явища, яке вивчалось, і його ймовірний хід наперед був невідомий.

Стандартизоване спостереження було краще використане тоді, коли я мала точний і повний перелік ознак перебігу спостереження.

Включене спостереження, на мій погляд, може бути корисним у винесенні правильної психологічної оцінки явища, яке можна відчувати на самому собі.

Оцінені інтернет можливості використання платформи YouTube для груп людей (учнів, педагогів, батьків) у соціальних мережах.

РЕЗЮМЕ

Досліджено набуток вітчизняних загальноосвітніх шкіл з застосування аудіовізуальних засобів для проведення навчальних занять з французької мови у 8-класі за окремим критерієм для їх подальшої уніфікації із навчання французької мови з вчителем та без вчителя.

Застосовано кластеризацію як метод угруповання лексичних одиниць та їх оформлення у вигляді аудіо-візуального контенту.

Розроблено аудіовізуальний контент для формування франкомовної лексичної компетентності в учнів у вигляді кластеру, що охоплював ключові слова, ідеї, подані у логічній послідовності текстових суб'єктів, котрі сприяли створенню цілісної системи знань.

Методом наукових спостережень оцінено результати впровадження кластерної розробки та доцільність застосування подібних методологічних прийомів для вивчення французької лексики.

RÉSUMÉ

L'expérience des écoles secondaires ukrainiennes dans l'utilisation des moyens audiovisuels pour la réalisation des cours de français en 8e année est étudiée en fonction d'un critère distinct pour leur unification ultérieure dans l'enseignement du français avec et sans professeur.

Le clustering est utilisé comme méthode de regroupement des unités lexicales et de leur conception sous forme de contenu audiovisuel.

Le contenu audiovisuel pour la formation de la compétence lexicale francophone des élèves a été développé sous la forme d'un cluster comprenant des mots-clés, des idées présentées dans une séquence logique de sujets textuels qui ont contribué à la création d'un système de connaissance complet.

Les résultats de la mise en pratique du développement du cluster et la faisabilité de l'utilisation de techniques méthodologiques similaires pour l'enseignement du vocabulaire français ont été évalués à l'aide de la méthode de l'observation scientifique.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гоголь Н. Медіаосвітні ресурси як засіб реалізації культурологічного підходу у шкільній літературній освіті. Проблеми освіти : збірник наукових праць Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти». Вінниця : ТОВ «Твори», 2019. Вип. 91. 270 с. С. 104–108.
2. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні.
Редакція 2016 р. URL: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_provadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya.
3. <https://lib.iitta.gov.ua/2363/1/%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9.pdf>
4. Носкова Т. Аудиовизуальные технологии в образовании. Санкт-Петербург : СПбГУКиТ, 2004. 14 с.
5. Яценко Т. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ століття): монографія. Київ : Пед. думка, 2016. 360 с.
6. Cornwell B. Linkage criteria for agglomerative hierarchical clustering // Social sequence analysis. – 2015. – P. 270-274.
7. Shalamov V., Efimova V., Muravyov S., Filchenkov A. Reinforcement-based method for simultaneous clustering algorithm selection and its hyperparameters optimization // Procedia Computer Science. – 2018. – 136. – P. 144-153.
8. https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/icgn/8prishak_osnovy_psiholog_pedagogiki/24.htm
9. https://znayshov.com/News/Details/sposterezhennia_odyn_z_osnovnykh_metodiv_formuvalnoho_otsiniuvannia
10. https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/icgn/8prishak_osnovy_psiholog_pedagogiki/24.htm

11. https://znayshov.com/News/Details/sposterezhennia_odyn_z_osnovnykh_metodiv_formuvalnoho_otsiniuvannia
12. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.pohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Inozemni.movy.5-9-kl/Druha.inoz.mov.5-9-kl.Redko.ta.in.14.07.pdf>
13. <https://www.dmitrymakarov.ru/intro/clustering-16/>
14. Озадовська Л. Спостереження // Філософський енциклопедичний словник / В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. — Київ : Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2002. — С. 606. — 742 с.
15. Coianiz A. Méthodologie de l'enseignement du français et conceptions de l'homme », *Tréma* [En ligne], 17 | 2000, mis en ligne le 01 juillet 2000, consulté le 27 avril 2023. URL:<http://journals.openedition.org/trema/1659>; DOI : <https://doi.org/10.4000/trema.1659>

ДОДАТКИ

Кластерний аналіз. Експериментальна частина. Кластеризація ЛО.

Termes généraux sur le sujet “Écologie” (Загальні терміни з теми «Екологія»)

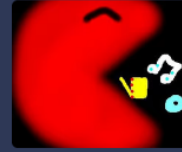
l'environnement	середовище		★ 🔊
l'écologie	екологія		★ 🔊

une économie	економія		★ 🔊
un danger	небезпека		★ 🔊

un geste écolo	еко жест		★ 🔊
----------------	----------	---	-----

la consommation

споживання

le recyclage

переробка

la lutte (contre)

боротьба проти

Verbes clés du thème “Écologie” (Ключові дієслова з теми «Екологія»)

planter

саджати, посадити

jeter

кидати

prendre une douche rapide au lieu d'un bain

прийміть душ замість ванни

éteindre la lumière	вимкнути світло	★ 🔊
éviter de faire qc	уникати робити що-н	★ 🔊
s'engager	здійснити	★ 🔊
trier les déchets	сортувати відходи	★ 🔊
recycler	переробляти	★ 🔊

Baisser- знизити

Économiser – економити

Monter- піднімати (підніматися)

Gaspiller - витрачати

Nombres (Числа)

LEXIQUE

4 Écoute et répète.

Les grands nombres

100 (cent)	1 000 000 (un million)
1 000 (mille)	1 000 000 000 (un milliard)

⚠ *mille crayons – un million de crayons – un milliard d'arbres*

⚠ *mille arbres – deux mille arbres*

7 Phonétique. Écoute et répète.

On ne prononce pas la consonne finale des chiffres *cinq*, *six*, *huit* et *dix* quand ils sont suivis d'un autre nombre : *cinq – cinq cent / six – six mille / huit – huit millions / dix – dix milliards*.

La fréquence (Частота)

La vie en Français

la fréquence indéfinie

toujours
souvent
parfois / quelquefois /
de temps en temps
rarement
ne... jamais

Suivez-moi sur

Завжди

Часто

Інколи

Рідко

Ніколи

La fréquence

toujours (+ + + +) tous les jours (+ + + +)
souvent (+ + +) parfois / quelquefois (+ +)
rarement (+) jamais (-)

Ces mots se placent en général **après** le verbe.

Je prends souvent une douche rapide.

 Je prends (toujours) un bain.

→ *Je **ne** prends **jamais de** bain.*

Je coupe (toujours) l'eau.

→ *Je **ne** coupe **jamais** l'eau.*

La quantité (кількість)

7 Lis et mémorise.

La quantité : *très* et *trop*

- *très* / *trop* + adj. / adv.
La planète est très / trop petite. La fleur pousse très / trop lentement.
- *trop de* + nom
Il y a trop de baobabs sur la planète.
- verbe + *trop*
Tu gaspilles trop !

8 Complète avec *trop* ou *très*.

- Pour économiser de l'énergie, n'allume pas la lumière ... tôt le soir.
- Prendre l'avion pour partir en vacances, ce n'est pas ... écolo.
- Si l'on ne fait rien pour la planète aujourd'hui, demain, il sera ... tard.
- Trier ses déchets, c'est ... simple et c'est bon pour l'environnement.

La suggestion (пропозиція)

La suggestion

verbe *pouvoir* + infinitif

Tu *peux* donner tes vêtements.

⚠ S'il y a un pronom COD (*le / la / l' / les*), place-le entre le verbe *pouvoir* et l'infinitif.

Tes vêtements, tu *peux les* donner.

II Fais des phrases, comme dans l'exemple.

Exemple : *La musique / (on) acheter en ligne.*

→ *La musique, on peut l'acheter en ligne !*

- Notre matériel scolaire / (nous) réutiliser.
- Vos papiers cadeau / (vous) faire vous-même !
- Cette bouteille en plastique / (tu) recycler.

 pouvoir   → can;

Infinitif **pouvoir**

Model: **pouvoir** Auxiliary: **avoir** Oth

Présent

je **peux**

tu **peux**

il/elle **peut**

nous **pouvons**

vous **pouvez**

ils/elles **peuvent**

Відмінювання дієслова “Pouvoir”

Conjugaison des verbes pour le thème "Écologie" (Відмінювання дієслів до теми «Екологія»)

 augmenter   →

Infinitif **augmenter**

Model: **marcher** Auxiliary: **avoir, être**

Présent

j'**augmente**

tu **augmentes**

il/elle **augmente**

nous **augmentons**

vous **augmentez**

ils/elles **augmentent**

Збільшити

 diminuer   → re

Infinitif **diminuer**

Model: **marcher** Auxiliary: **avoir, être**

Suggestion: **diluer, dîner**

Présent

je **diminue**

tu **diminues**

il/elle **diminue**

nous **diminuons**

vous **diminuez**

ils/elles **diminuent**

Зменшити

éteindre   → tu

Infinitif éteindre

Model: craindre Auxiliary: avoir Otl

Présent

j'éteins

tu éteins

il/elle éteint

nous éteignons

vous éteignez

ils/elles éteignent

Відмінювання дієслова “éteindre”(вимикати світло)